

Broj: 05-02-1-1191/16
Sarajevo, 27.6.2016. godine

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 28.06.2016			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-02-1		1188/16	

H

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 59. sjednici održanoj 6.6.2016. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI**

Sarajevo, lipanj 2016. godine

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ 2016. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2016. godine, usvojila je

ZAKON O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom se propisuju oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, subjekti za pružanje i korisnici besplatne pravne pomoći, uvjeti i način za ostvarivanje, financiranje i kontrola pružanja besplatne pravne pomoći, pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine, kao i nadzor nad provođenjem ovog zakona.

Članak 2.

(Cilj zakona)

(1) Cilj ovog zakona je da se svakoj fizičkoj osobi osigura djelotvoran i jednak pristup pravdi u postupku pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine pred kojima se ostvaruju ili štite pojedinačna prava, obveze i interesi.

(2) Cilj zakona iz stavka (1) ovog članka provodi se kroz uspostavljanje efikasnog i održivog sustava besplatne pravne pomoći u Bosni i Hercegovini.

(3) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i tumače u skladu s ciljem iz stavka (1) ovog članka.

Članak 3.

(Besplatna pravna pomoć)

(1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičke osobe na pravedno suđenje i jednak pristup pravdi pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud), tijelima uprave i drugim tijelima Bosne i Hercegovine, a čiji troškovi u cijelosti ili djelomično padaju na teret Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

(2) Odobrena besplatna pravna pomoć se može ukinuti ili ograničiti samo iz razloga propisanih ovim zakonom.

(3) Ostvareno pravo na besplatnu pravnu pomoć je pretpostavka za oslobađanje od naknade, o čemu odlučuje nadležno tijelo u skladu s posebnim zakonom.

Članak 4.

(Značenja izraza)

(1) Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja pravo fizičke osobe da uz ispunjavanje određenih uvjeta traži i ostvari besplatnu pravnu pomoć u skladu s ovim zakonom,

- b) korisnik besplatne pravne pomoći je fizička osoba koja koristi neki od oblika besplatne pravne pomoći, u skladu s ovim zakonom,
 - c) pružatelj besplatne pravne pomoći je fizička osoba ovim zakonom ovlaštena da za odobreni oblik besplatne pravne pomoći korisniku pruži stručnu pravnu pomoć i koja je odgovorna za nestručno ili nesavjesno pruženu pravnu pomoć,
 - d) subjektima pružanja besplatne pravne pomoći smatra se nadležno tijelo propisano ovim zakonom, odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini i udruge i zaklade registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći u skladu s ovim i drugim zakonima kojima je uređena ova oblast,
 - e) nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći je Ured Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, koji je ovim zakonom uspostavljen kao tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći korisnicima, u opsegu i oblicima utvrđenim ovim zakonom,
 - f) oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći su radnje i postupci kojima se korisniku besplatne pravne pomoći omogućuje zaštita prava na pravedno suđenje i jednak pristup pravdi,
 - g) osobom lošeg imovinskog stanja smatra se osoba koja, prema svom općem imovinskom stanju i stanju članova svog obiteljskog kućanstva, nema sredstava da plati opunomoćenika i/ili radnje opunomoćenika, te troškove postupka, bez štete za nužno izdržavanje sebe i svoje obitelji,
 - h) članovima obiteljskog kućanstva korisnika besplatne pravne pomoći smatraju se osobe koje su kao takve predvidjeli obiteljski zakoni Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
 - i) međunarodnim konvencijama smatraju se svi međunarodni akti koji se odnose na pravo pojedinca na pravedno suđenje i jednak pristup pravdi, a koje je Bosna i Hercegovina ratificirala,
 - j) prekogranični sporovi su sporovi koje vode korisnici pravne pomoći u pravnim sustavima izvan Bosne i Hercegovine, a koji su stekli pravo na besplatnu pravnu pomoć na temelju ovog zakona i u skladu s ustanovljenim međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine za pružanje pravne pomoći izvan njezina pravnog sustava.
- (2) Izrazi koji su, radi preglednosti, dani u jednom gramatičkom rodu u ovom zakonu, bez diskriminacije odnose se i na muškarce i na žene.

Članak 5. **(Temeljna načela sustava besplatne pravne pomoći)**

Sustav besplatne pravne pomoći temelji se na:

- a) jednakoj dostupnosti prava na besplatnu pravnu pomoć svim osobama u skladu s ovim zakonom i zakonom o zabrani diskriminacije bez obzira na osobno svojstvo pružatelja i korisnika usluga,
- b) profesionalnom postupanju pružatelja i poštivanju dostojanstva korisnika,

- c) usmjerenosti k potrebama korisnika usluga besplatne pravne pomoći i organiziranju sustava besplatne pravne pomoći u skladu s utvrđenim prioriternim potrebama,
- d) poticanju općeg pravnog informiranja i savjetovanja u sustavu besplatne pravne pomoći,
- e) poticanju mirnog rješavanja sporova,
- f) efikasnosti, ekonomičnosti i održivosti sustava besplatne pravne pomoći,
- g) unaprjeđivanju i korištenju svih društvenih kapaciteta u pružanju besplatne pravne pomoći,
- h) poticanju partnerstva i koordinacije u radu pružatelja besplatne pravne pomoći,
- i) javnosti svih oblika rada (upravljanje, rukovođenje, odlučivanje) u sustavu besplatne pravne pomoći,
- j) stalnom praćenju potreba korisnika,
- k) kontroli i unaprjeđivanju kvalitete usluga besplatne pravne pomoći,
- l) poticanju i usavršavanju pružatelja besplatne pravne pomoći.

Članak 6.

(Minimum prava)

Prava utvrđena ovim zakonom predstavljaju minimum prava koja se drugim zakonima i propisima ne mogu umanjivati.

DIO DRUGI – URED ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI PRED TIJELIMA I INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 7.

(Ured za pružanje besplatne pravne pomoći)

(1) Nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine u skladu s ovim zakonom je Ured za pružanje besplatne pravne pomoći Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured).

(2) Ured je unutarnja organizacijska jedinica u sastavu Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravde).

Članak 8.

(Rukovođenje)

(1) Ministar pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar pravde), odgovoran je za rukovođenje Uredom.

(2) Ministar pravde osigurava zakonito vršenje poslova Ureda.

(3) Organizaciju rada, pravilno i efikasno obavljanje poslova iz nadležnosti Ureda vrši državni službenik, koji za svoj rad i rad Ureda odgovara ministru pravde.

Članak 9.

(Unutarnje uređenje)

Broj zaposlenih i unutarnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Uredu, utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar pravde, uz suglasnost Vijeća ministara u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 10.
(Sredstva za rad)

Sredstva za rad Ureda osiguravaju se u proračunu Ministarstva pravde.

DIO TREĆI - OBLICI OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 11.
(Oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći)

(1) Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:

- a) opće informacije o pravima i obvezama,
- b) pomoć u popunjavanju obrazaca,
- c) pravne savjete,
- d) pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta podnesaka,
- e) zastupanje pred tijelima uprave i upravnim organizacijama i institucijama Bosne i Hercegovine,
- f) zastupanje pred Sudom Bosne i Hercegovine,
- g) sastavljanje apelacija,
- h) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija),
- i) sastavljanje podnesaka koji se dostavljaju međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

(2) Pravo na opće informacije o pravima i obvezama i pomoć u popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć imaju sve osobe bez obzira ispunjavaju li uvjete propisane člankom 15. ovog zakona.

Članak 12.
(Postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć)

(1) Besplatna pravna pomoć pruža se korisnicima besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu zasnovani interesi.

(2) Postupci iz stavka (1) ovog članka su:

- a) upravni postupak,
- b) upravni spor,
- c) parnični postupak,
- d) izvršni postupak,
- e) kazneni postupak u skladu sa zakonima o kaznenom postupku.

(3) U skladu s odredbama ovog zakona korisnici besplatne pravne pomoći ostvaruju pravo i u postupcima po izvanrednim pravnim lijekovima, postupcima pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine i Europskim sudom za ljudska prava, kao i postupcima pred drugim međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije regulirano.

DIO ČETVRTI – KORISNICI BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 13.
(Korisnik besplatne pravne pomoći)

Korisnik besplatne pravne pomoći može biti:

- a) državljanin Bosne i Hercegovine i druga fizička osoba koja ima boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine,

- b) fizička osoba koja se nalazi na teritoriju Bosne i Hercegovine pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom, a osobito tražitelji azila, izbjeglice, osoba pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, osoba u postupku protjerivanja, apatridi, žrtve trgovine ljudima, u skladu s obvezama koje Bosna i Hercegovina ima prema međunarodnim konvencijama;
- c) osoba čija su prava zaštićena odredbama Konvencije o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece, Konvencije o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, Konvencije o građanskom i sudskom postupku i Konvencije o olakšanju pristupa sudovima.

Članak 14.

(Zabrana diskriminacije)

Svatko ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, bez obzira na njegovu rasu, boju kože, jezik, vjeru, etničku pripadnost, nacionalno i socijalno podrijetlo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugoj udruzi, obrazovanje, spol, spolno izražavanje ili orijentaciju, kao i svaku drugu okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da mu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava utvrđenih ovim zakonom.

DIO PETI - UVJETI I NAČIN OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 15.

(Uvjeti za ostvarivanje besplatne pravne pomoći)

(1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć na temelju statusa ostvaruje:

- a) osoba koja prima socijalnu pomoć,
- b) dijete u skladu s Konvencijom o pravima djeteta,
- c) osoba kojoj je oduzeta poslovna sposobnost i duševno oboljela osoba,
- d) uživatelj mirovine koja je niža od prosječne plaće ostvarene na razini Bosne i Hercegovine,
- e) osoba koja je nezaposlena i nema drugih redovitih primanja i prihoda,
- f) žrtva nasilja u obitelji ili nasilja na temelju spola,
- g) tražitelj azila, osoba pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, osoba u postupku protjerivanja, apatrid i žrtva trgovine ljudima.

(2) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i osoba lošeg imovinskog stanja kada to utvrdi nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 16.

(Utvrdjivanje statusa osobe)

Status osobe iz članka 15. stavka (1) ovog zakona dokazuje se odgovarajućim dokumentima nadležnih tijela.

Članak 17.

(Utvrdjivanje lošeg imovinskog stanja)

- (1) Osobom lošeg imovinskog stanja smatra se osoba čija ukupna mjesečna redovita primanja i prihodi po članu kućanstva
- (2) ne prelaze iznos od 40% od prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u prethodnoj fiskalnoj godini na razini Bosne i Hercegovine.

(2) Prilikom utvrđivanja lošeg imovinskog stanja uzet će se u obzir svi prihodi i primanja koja se ne smatraju prihodom, kao i primanja na koja podnositelj zahtjeva i članovi njegova obiteljskog kućanstva ne plaćaju porez i imovina koja je u vlasništvu podnositelja zahtjeva i članova njegova obiteljskog kućanstva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Pri utvrđivanju podobnosti za besplatnu pravnu pomoć zbog lošeg imovinskog stanja neće se uzimati u obzir prihod i imovina onih članova obiteljskog kućanstva koji su u postupku za koji je podnesen zahtjev za besplatnu pravnu pomoć protustranka podnositelju zahtjeva.

Članak 18.

(Primanja koja se smatraju prihodom)

(1) Primanja koja se smatraju prihodom su primanja propisana zakonima o porezu na dohodak i zakonima o porezu na dobit, koje podnositelj zahtjeva i članovi njegova obiteljskog kućanstva primaju u razdoblju od šest mjeseci prije mjeseca u kojem je zahtjev podnesen.

(2) Prihodima iz stavka (1) ovog članka smatraju se i izvanredni prihodi i imovina koja uključuje nasljedstvo, darove, otpremnine, nagrade i druge prihode koje je primio podnositelj zahtjeva ili član njegova obiteljskog kućanstva barem jednom u razdoblju od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva.

Članak 19.

(Djelomična naknada troškova postupka)

Kada podnositelj zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti tijekom postupka, ali su nedovoljna za plaćanje troškova postupka, a osobito troškova zastupanja, nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći će odrediti koje troškove postupka snosi nadležno tijelo, a koje podnositelj zahtjeva.

Članak 20.

(Kriterij očigledne neutemeljenosti)

(1) Besplatna pravna pomoć neće se odobriti podnositelju zahtjeva ili će se otkazati ukoliko je odobrena:

- a) ako se iz samog zahtjeva, dokaza i činjenica na kojima se zasniva zahtjev očigledno može zaključiti da je takav zahtjev neutemeljen,
- b) ako se radi o neopravdanom vođenju postupka,
- c) ako se radi o zlouporabi prava na besplatnu pravnu pomoć.

(2) Smatrat će se da je riječ o neopravdanom vođenju postupka kada je podnositelj zahtjeva u očiglednom nerazmjeru sa stvarnim izgledom na uspjeh, kao i kada želi voditi postupak radi postizanja svrhe koja je suprotna načelima poštenja i morala.

(3) Smatrat će se da je riječ o zlouporabi prava na besplatnu pravnu pomoć ako je podnositelj zahtjeva dao netočne podatke o ispunjavanju kriterija iz ovog zakona ili ako u slučaju promijenjenih okolnosti tijekom vođenja postupka iste nije prijavio nadležnom tijelu za pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 21.

(Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć)

(1) Zahtjev za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć u postupku koji se vodi pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine podnosi se na propisanom obrascu Ureda.

(2) Ured je dužan pružiti pravnu pomoć svakoj osobi koja je stekla pravo na besplatnu pravnu pomoć po zahtjevu podnesenom u skladu sa stavkom (1) ovog članka.

Članak 22.

(Kompletiranje zahtjeva)

(1) Uz zahtjev za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć podnositelj prilaže dokaz o ispunjenosti uvjeta u skladu s ovim zakonom.

(2) Podnositelj zahtjeva obvezno prilaže ovjerenu pisanu izjavu i izjavu punoljetnih članova njegovog kućanstva o imovinskom stanju, te izjave o dopuštanju uvida u sve podatke o imovini i dohotku.

(3) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu i izjavama podnositelj odgovara materijalno i kazнено.

(4) Osobe pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, izbjeglice, apatridi i žrtve trgovine ljudima uz zahtjev prilažu odgovarajuće dokumente nadležnog tijela kojim potvrđuju svoj status.

Članak 23.

(Provjera podataka)

(1) Ured će prema vlastitoj procjeni provjeriti činjenice navedene u izjavi o imovinskom stanju podnositelja zahtjeva, a obvezno kada na to ukaže Sud, Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine i drugo tijelo gonjenja, tijela uprave na državnoj razini, osoba koja vodi postupak, kao i osoba koja ima pravni interes.

(2) Na zahtjev Ureda, nadležna tijela i pravne osobe dužni su dostaviti podatke s kojima raspolažu ili činjenice o kojima vode evidenciju, navedene u izjavi o statusu ili imovinskom stanju podnositelja zahtjeva.

Članak 24.

(Odobranje pravne pomoći)

(1) Ured odlučuje o pravu na besplatnu pravnu pomoć po odredbama ovog zakona i podnositelju zahtjeva izdaje rješenje o odobrenju pravnoj pomoći.

(2) Ako Ured utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za odobravanje prava na besplatnu pravnu pomoć, donosi rješenje kojim se zahtjev odbija.

(3) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka podnositelj zahtjeva može u roku od osam dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu ministru pravde, koji će po žalbi odlučiti najkasnije u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

(4) Protiv rješenja ministra pravde kojim je žalba odbijena može se pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(5) Odbijanje zahtjeva za pravnu pomoć, postupak po žalbi i odluka u upravnom sporu ne odgađaju rokove koji teku po drugim postupcima, niti mogu biti osnova za tužbu za naknadu štete zbog nepružanja pravne pomoći.

(6) Za postupke po izvanrednim pravnim lijekovima pred domaćim tijelima, za postupke pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, postupke pred Europskim sudom za ljudska prava i pred drugim međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava, na temelju zahtjeva stranke donosi se posebno rješenje.

Članak 25.

(Oblici pružanja pravne pomoći)

(1) Državni službenici Ureda imaju pravo u skladu s odredbama ovog zakona pružiti svaki oblik pravne pomoći, osim zastupanja u kaznenim postupcima pred Sudom i prekograničnim sporovima.

(2) Pravo zastupanja u kaznenim postupcima pred Sudom i prekograničnim sporovima imaju članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini koji su na listi pružatelja besplatne pravne pomoći.

(3) Način prijave, vođenje i ažuriranje liste iz stavka (2) ovog članka uređuje se pravilnikom, koji donosi ministar pravde.

(4) Pravo zastupanja u kaznenim postupcima vrši se u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine.

Članak 26.

(Nalog)

(1) Nakon što odobri besplatnu pravnu pomoć iz članka 25. stavka (2) ovog zakona, Ured izdaje Nalog kojim se određuje vrsta i oblik pravne pomoći koja se odobrava i u kojem navodi ime odvjetnika koji će pružiti pravnu pomoć.

(2) Odvjetnik je dužan nakon pružene pravne pomoći Uredu vratiti popunjen Nalog, uz koji prilaže račune i dokaze za nastale troškove, te kopiju sudske odluke, na temelju kojih će Ured izvršiti kontrolu i obračun troškova.

(3) Isplata ukupnih troškova izvršit će se nakon odobrenja ministra pravde.

(4) Obračun troškova vrši se po tarifi, koju na prijedlog ministra pravde donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 27.

(Angažiranje drugih osoba)

Pružatelji besplatne pravne pomoći mogu u pojedinom postupku angažirati ili zatražiti angažiranje vještaka, sudskih tumača i drugih osoba, kada je to neophodno, samo na temelju prethodnog odobrenja Ureda.

Članak 28.

(Vremenska valjanost priznatog prava)

(1) Pravo na odobrenu besplatnu pravnu pomoć vrijedi do pravomoćnog okončanja postupka, ukoliko odobrena pravna pomoć ranije nije otkazana ili opozvana.

(2) Pravo na odobrenu besplatnu pravnu pomoć prestaje:

a) smrću korisnika,

b) izvršenjem usluge,

c) kada nadležno tijelo utvrdi da je korisnik dao netočne podatke na temelju kojih je priznato pravo,

d) kada se promijene okolnosti u vezi s uvjetima za priznavanje prava.

(3) O prestanku prava na odobrenu besplatnu pravnu pomoć iz točke a, c i d, Ured donosi rješenje.

Članak 29.

(Povrat troškova postupka)

Kada je korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć potpuno ili djelomično uspio u postupku i dosuđeni mu troškovi postupka, dužan je na zahtjev Ureda vratiti u proračun iznos troškova ostvarenih na temelju odobrene besplatne pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.

Članak 30.

(Povrat troškova za pruženu pravnu pomoć)

Kada se tijekom postupka utvrdi da su se financijske prilike korisnika ili članova njegova obiteljskog kućanstva bitno izmijenile, i to u slučajevima nasljedstva, dara, promjene posla, dobitka na igrama na sreću ili sličnim slučajevima, tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelomično vratiti nastale troškove, korisnik je dužan platiti troškove pružene pravne pomoći o čemu Ured za pružanje besplatne pravne pomoći donosi posebno rješenje.

DIO ŠESTI - PRUŽATELJI BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 31.

(Pružatelji besplatne pravne pomoći)

(1) Pružatelji besplatne pravne pomoći sukladno ovom zakonu su državni službenici Ureda, odvjetnici koji su na listi pružatelja besplatne pravne pomoći i ovlašteni zaposlenici u udrugama i zakladama koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći.

(2) Pružatelji besplatne pravne pomoći iz stavka (1) ovog članka poduzimaju radnje u postupku u kojem se pruža pravna pomoć i obvezni su da pravnu pomoć pruže pravodobno, kvalitetno i u skladu s pravilima struke i profesije.

Članak 32.

(Uvjeti zastupanja)

(1) Pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći u skladu s ovim zakonom i procesnim zakonima u Bosni i Hercegovini imaju državni službenici Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći pod uvjetom da su diplomirani pravnici koji imaju položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita.

(2) Pravo zastupanja u skladu s ovim zakonom imaju odvjetnici koji su na listi pružatelja besplatne pravne pomoći i ovlašteni zaposlenici u udrugama i zakladama koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći u skladu s procesnim zakonima u Bosni i Hercegovini.

(3) Pravni zastupnici iz st. (1) i (2) ovog članka su dužni informirati stranku o poduzetim radnjama u postupku i o svim drugim činjenicama relevantnim za tijek i ishod konkretnog postupka.

Članak 33.

(Stručna obuka pružatelja besplatne pravne pomoći)

Pružatelji besplatne pravne pomoći su obvezni usavršavati se i pohađati odgovarajuće programe edukacije, sukladno opisu posla, potrebama i uvjetima radnog mjesta na koje su raspoređeni.

DIO SEDMI- FINANCIRANJE PRUŽANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI I EVIDENCIJA

Članak 34.

(Financiranje)

(1) Sredstva za organiziranje i pružanje besplatne pravne pomoći putem Ureda osiguravaju se u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

(2) Udruge i zaklade koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći financiraju se sukladno zakonima o udrugama i zakladama u Bosni i Hercegovini na temelju odobrenih projekata.

Članak 35.

(Evidencija)

(1) O pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći Ured je dužan voditi evidenciju.

(2) Ministar pravde će donijeti odgovarajuće akte kojima će detaljno regulirati način vođenja i sadržaj evidencija iz stavka (1) ovog članka.

DIO OSMI – KONTROLA KVALITETE

Članak 36.

(Nadzor nad savjesnim i stručnim pružanjem besplatne pravne pomoći)

(1) Nadzor nad savjesnim i stručnim pružanjem besplatne pravne pomoći obavlja, po službenoj dužnosti, tijelo pred kojim se vodi postupak u kojem stranka ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

(2) Kada tijelo pred kojim se vodi postupak utvrdi da je pravna pomoć pružena nesavjesno ili nestručno, sastavit će o tome bilješku u spisu i upozorit će korisnika pravne pomoći na te okolnosti, te će upoznati ministra pravde.

Članak 37.

(Nesavjesno i nestručno pružanje pravne pomoći)

(1) Pod nesavjesnim i nestručnim pružanjem besplatne pravne pomoći smatra se:

a) propuštanje određenih radnji ili rokova, poduzimanje radnji suprotno općim pravilima struke i profesije, uslijed kojih korisnik nije ostvario svoje pravo ili interes u kojem je pružena besplatna pravna pomoć;

b) naplaćivanje naknade za pruženu pravnu pomoć neposredno od korisnika ili ugovaranje plaćanja naknade s korisnikom.

(2) Nesavjesno i nestručno pružanje pravne pomoći utvrđuje se kroz kontrolu kvalitete pružanja pravne pomoći, u vrijeme dok se pravna pomoć pruža ili na temelju efekata pružene pravne pomoći po odredbama ovog zakona.

Članak 38.

(Pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti pružatelja)

(1) Ministarstvo pravde odredit će povjerenstvo koje će utvrditi okolnosti uslijed kojih je došlo do nesavjesnog, odnosno nestručnog pružanja pravne pomoći.

(2) Povjerenstvo može od pružatelja i korisnika besplatne pravne pomoći zatražiti potrebna objašnjenja i dodatne informacije, a kada ocijeni da je potrebno, može pozvati pružatelja ili korisnika da daju izjavu o bitnim činjenicama.

(3) Postupak kontrole pružanja besplatne pravne pomoći provodi se po pravilima kojim je uređen upravni postupak.

Članak 39.

(Pravne posljedice stručnog nadzora)

(1) U slučaju utvrđivanja odgovornosti za nesavjesno ili nestručno pružanje pravne pomoći, povjerenstvo podnosi izvješće ministru pravde.

(2) Ako se na temelju izvješća povjerenstva utvrdi da je pravna pomoć pružena nestručno i nesavjesno, a ako nije za korisnika nastupila šteta, ministar pravde će pružatelja besplatne pravne pomoći upozoriti.

(3) Ako je utvrđeno nesavjesno ili nestručno pružanje pravne pomoći, uslijed kojeg je nastala šteta za korisnika, ministar pravde će pokrenuti postupak utvrđivanja odgovornosti.

Članak 40.

(Pravne posljedice stručnog nadzora prema odvjetnicima)

(1) Kada je besplatnu pravnu pomoć pružao odvjetnik, ministar pravde će o nestručnom ili nesavjesnom pružanju pravne pomoći obavijestiti odvjetničku komoru u koju je odvjetnik upisan.

(2) Odgovornosti pružatelja iz stavka (1) ovog članka za nesavjesno ili nestručno pružanje besplatne pravne pomoći mogu se utvrđivati u postupku pred tijelima nadležne odvjetničke komore u skladu s aktima komore.

(3) Ministar pravde će za pružatelja besplatne pravne pomoći, bez obzira na odluku tijela nadležne odvjetničke komore, nakon dva upozorenja o nesavjesno ili nestručno pruženoj pravnoj pomoći od strane odvjetnika donijeti rješenje kojim će istog brisati s liste pružatelja pravne pomoći.

(4) Odvjetnik pravne pomoći koji je zbog nesavjesno ili nestručno pružene pravne pomoći brisan s liste pružatelja pravne pomoći nema pravo na obračun troškova za poduzete pravne radnje pružanja pravne pomoći.

Članak 41.

(Pravo na žalbu)

(1) Na rješenje ministra pravde o izrečenoj mjeri i rješenje o brisanju s liste pružatelja besplatne pravne pomoći, pružatelj može izjaviti žalbu Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara u roku od osam dana od dana primitka rješenja.

(2) Rješenje Žalbenog vijeća je konačno u upravnom postupku, a protiv istog se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine

Članak 42.

(Određivanje drugog pružatelja)

Kada je rešenjem ministra pravde utvrđeno nesavjesno ili nestručno pružanje besplatne pravne pomoći od strane pružatelja, korisnik ima pravo na određivanje drugog pružatelja pravne pomoći, bez odlaganja sukladno ovom zakonu.

Članak 43.

(Nadzor nad provedbom zakona)

Nadzor nad provedbom ovog zakona vrši Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 44.

(Izvješće o radu)

(1) Ured je dužan dva puta godišnje dostaviti izvješće o radu ministru pravde.

(2) Godišnje izvješće o broju i vrsti zaprimljenih predmeta, broju i vrsti predmeta u kojima je pružena pravna pomoć u prethodnoj godini, trajanju pojedinih postupaka, o broju nezavršenih predmeta, te obračunatim i isplaćenim sredstvima za pravnu pomoć, ministar pravde podnosi Vijeću ministara.

Članak 45.

(Međusobna suradnja)

U cilju praćenja kvalitete i transparentnosti ostvarivanja besplatne pravne pomoći u Bosni i Hercegovini, međusobno će surađivati nadležno tijelo uspostavljeno ovim zakonom i nadležna tijela uspostavljena zakonima entiteta, Brčko Distrikta i županija u Federaciji Bosni i Hercegovini.

DIO DEVETI – DODJELJIVANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Članak 46.

(Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima)

(1) Na korisnike iz članka 13. ovog zakona pri dodjeljivanju besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima primjenjivat će se odredbe ovog zakona, a u skladu s međunarodnim propisima i obvezama Bosne i Hercegovine.

(2) Ured ima isključivu nadležnost da odlučuje o dodjeli besplatne pravne pomoći iz stavka (1) ovog članka.

(3) U rješenju kojim odlučuje o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć u prekograničnim sporovima, Ured će odrediti pružatelja pravne pomoći s verificirane liste pružatelja iz članka 25. st. (2) i (3) ovog zakona, te način plaćanja nastalih troškova.

DIO DESETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

(Rok za donošenje podzakonskih akata)

(1) Pravilnik o obrascima koji se upotrebljavaju u postupku odobravanja i pružanja besplatne pravne pomoći, i to: obrazac zahtjeva za ostvarivanje prava na pravnu pomoć, obrazac izjave o imovinskom stanju, obrazac izjave o dopuštanju uvida u podatke o imovini, obrazac Naloga i obrazac liste pružatelja pravne pomoći propisuje ministar pravde u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Ministar pravde će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pripremiti i dostaviti Vijeću ministara na usvajanje tarifu za obračun troškova zastupanja, pravilnik o načinu prijave, vođenju i ažuriranju liste pružatelja besplatne pravne pomoći i pravilnik o načinu vođenja evidencije o izdanim nalogima.

Članak 48.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

PS BiH, broj _____/16

_____ 2016. godine

S a r a j e v o

PREDSJEDATELJ

***Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH***

PREDSJEDATELJ

***Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH***

O B R A Z L O Ž E N J E

Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći

I. - USTAVNOPRAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći sadržana je u članku IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine prema Ustavu, kao i u članku II. 2. koji propisuje da prava i slobode predviđeni u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima se izravno primjenjuju u Bosni i Hercegovini (članak 6. stavak 3. EKLJP zahtijeva da pravna pomoć optuženom bude osigurana besplatno, ukoliko on nema dovoljno sredstava da je plati i kada interesi pravde to zahtijevaju), te članku II. 3. e) Ustava, kojim se jamči pravo na pošteno saslušanje u građanskim i kaznenim predmetima i druga prava u vezi s kaznenim postupkom.

II-NAČELA

- ravnopravnosti u ostvarivanju pravne zaštite i «interesi pravičnosti»- neminovna je pravedna ravnoteža između strana, ali ne samo u tehničkom smislu, što opravdava razlog da se "neuka", a siromašna stranka izjednači sa strankom kojoj ne treba pravna pomoć ili sama može platiti troškove za pravnu pomoć. Jednakost u postupanju podrazumijeva da se svakoj strani mora dati razumna prilika da prezentira svoj slučaj, uključujući i svoje obveze, pod uvjetima koji je u znatnoj mjeri ne stavljaju u nepovoljan položaj u odnosu na protustranku.

- jednak pristup pravdi- evidentno je da postoji veliki broj ljudi u BiH koji nemaju pristup sudovima, ali i drugim tijelima zbog siromaštva, što je suprotno standardima zaštite ljudskih prava i sloboda jamčenih Ustavom BiH i Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

- ekonomičnost- vid obrane predviđen ovim zakonom može dovesti i do uštede sredstava jer će se obračun troškova zastupanja od strane odvjetnika vršiti po tarifi koju na prijedlog ministra pravde donese Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, odnosno bit će predviđena posebna tarifa i to niža od odvjetničke tarife.

- usuglašenost zakona na svim razinama u BiH-u biti isti zakon usvojen je u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj i županijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (u pripremi u dvije županije). U iznalaženju i usuglašavanju ovih zakonskih rješenja sa zakonima koji su već dugo u primjeni, sudjelovali su predstavnici izvršne vlasti svih razina u Bosni i Hercegovini.

Razvijanje sustava i strukture održivog pravnog savjetovanja i besplatne pravne pomoći u građanskim stvarima u BiH s odgovarajućim prijedlogom zakonskog rješenja u ovoj oblasti postavljen je kao jedan od zahtjeva Vijeća Europe i obveza koju je BiH prihvatila kao nužnu u oblasti reforme pravosuđa.

III - RAZLOZI ZA UVODENJE PROPISA

Zakonodavni dio reforme u pravosuđu postavio je znatno šire nego ranije pravo siromašnog osumnjičenog, odnosno optuženog, da ima branitelja, tako da po toj osnovi može zahtijevati branitelja tijekom cijelog kaznenog postupka, i to za sva djela, ako to zahtijevaju interesi pravde.

Zakoni o kaznenom postupku u Bosni i Hercegovini predviđaju «postavljanje branitelja zbog slabog imovinskog stanja» kad ne postoje uvjeti za obveznu obranu, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravde bez obzira na propisanu kaznu osumnjičenom, odnosno optuženom, gdje će se na njegov zahtjev postaviti branitelj, ako prema svom imovinskom stanju ne može snositi troškove obrane.

Članak 6. stavak 3. točka c) EKLJP zahtijeva da pravna pomoć optuženom bude osigurana besplatno, ukoliko on nema dovoljno sredstava da je plati i kada interesi pravde to zahtijevaju. Prvi uvjet je da optuženi nema sredstava platiti branitelja, a drugi da to interesi pravde zahtijevaju.

Osnovni uvjeti koji opravdavaju institut obvezne obrane u slučaju teških kaznenih djela mogu se steći i u odnosu na osumnjičenog, odnosno optuženog, koji odgovara za lakša kaznena djela od onih koji pretpostavljaju obveznu obranu. Zbog toga je Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine predvidio mogućnost postavljanja branitelja i u drugim opravdanim slučajevima. Pri ocjeni je li situacija osumnjičenog, odnosno optuženog, takva, odnosno opravdana, u obzir se uzimaju njegovi prihodi i rashodi i visina troškova obrane koji su u izgledu. Osumnjičeni, odnosno optuženi, treba pružiti odgovarajuće podatke o svom imovinskom stanju (imovini i prihodima), osobama koje izdržava i dokaze o tome. Cilj ovih odredbi je da se osumnjičeni, odnosno optuženi, koji nema sredstava za plaćanje branitelja, ne dovede samo zbog toga u nepovoljniji položaj od imućnijeg osumnjičenog, odnosno optuženog, ali samo pod određenim uvjetima. To pravo, međutim, nije apsolutno, nego se čini zavisnim i od toga je li to «zahtijevaju interesi pravde». Postojanje tih interesa jeste *quaestio facti*, o čemu odlučuje sudac za prethodni postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac, odnosno predsjednik vijeća. «Interesi pravde» mogu postojati, prije svega, u posebnim specifičnostima kaznenog djela koje je predmet optužbe, zatim u ličnosti osumnjičenog, odnosno optuženog, sredini u kojoj je kazneno djelo izvršeno, broju osumnjičenih, odnosno optuženih, pravnim pitanjima koje treba riješiti i sl. Sud nema posebnu obvezu upozorenja osumnjičenog, odnosno optuženog, na pravo postavljanja branitelja o trošku proračuna.

Ovim zakonom nije prošireno ovo pravo, nego je postavljeno u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom c) EKLJP, koji zahtijeva da pravna pomoć optuženom bude osigurana besplatno, ukoliko on nema dovoljno sredstava da je plati. Kako jedino sud može utvrditi postoje li razlozi pravde, i to po slobodnoj ocjeni ovisno od specifičnosti svakog pojedinog slučaja, ovim zakonom pravo na pravnu pomoć omogućit će se ispunjavanjem samo osnovnog kriterija, odnosno slabog imovinskog stanja. Nesporno je da se ovim zakonom niti mogu mijenjati niti mijenjaju postulati utvrđeni u kaznenom zakonodavstvu.

Međutim, u "nekaznenim" postupcima u ostvarivanju pravne zaštite nužno je otkloniti prepreke koje onemogućavaju ili otežavaju jednak pristup sudu i pravdi svim građanima.

Iako Ustav Bosne i Hercegovine i ostali relevantni međunarodni dokumenti predviđaju pravo na pošteno saslušanje i u građanskim i u kaznenim slučajevima i jamče jednak pristup pravdi bez diskriminacije, pravna pomoć u BiH u građanskim slučajevima gotovo da ne postoji ili je svedena na najmanju zajamčenu mjeru. Ona se uglavnom odnosi na oslobađanje siromašnih ljudi od plaćanja troškova postupka ili sudskih pristojbi, ali nema cjelovitog državnog mehanizma za pravnu pomoć. Evidentno je da postoji veliki broj ljudi u BiH koji nemaju pristup sudovima, ali i drugim tijelima zbog siromaštva. Naime, bh. zakoni u građanskim stvarima ne sadrže odredbe za pravnu pomoć. U nekim slučajevima, prema entitetskim

zakonima o građanskom postupku, sud može postaviti privremenog zastupnika po službenoj dužnosti za optuženog, ali ovo imenovanje ne smatra se pravnom pomoći nego više pravnim nadomještanjem za stranku, koje je nužno da se održi sudski postupak.

Sukladno važećim propisima, troškovi odvjetnika u BiH su mnogo veći zbog povećanog broja njihovih dužnosti. Za mali broj "bogatih" stranaka ovo ne predstavlja problem. One mogu jednostavno i lako "platiti" svoje odvjetnike iz osobnog fonda. Međutim, mnogi neće biti u mogućnosti sebi platiti pomoć. Praksa većine država je da imaju "urede" koji se bave pružanjem besplatne pravne pomoći siromašnim strankama. Sličan ili u suštini isti zakon usvojen je u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu BiH i u osam županija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Osnovani su Centar i uredi za pravnu pomoć u Republici Srpskoj, uredu Brčko Distrikta i županija, što ukazuje na potrebu usvajanja ovog instituta i na ostalom dijelu BiH (u dvije županije), kao i na državnoj razini, a pretpostavka zato je donošenje ovog zakona.

Zbog ozbiljnih nedostataka u provođenju pravne pomoći u građanskim postupcima u Bosni i Hercegovini, u ovom pravcu djelovale su entitetske i neke županijske vlasti.

Sukladno navedenom, a i zahtjevu stvarne ravnopravnosti u ostvarivanju pravne zaštite, javlja se nužnim uvođenje instituta za pružanje pravne pomoći u građanskim stvarima svim strankama slabog imovinskog stanja.

Jednakost u postupanju podrazumijeva da se svakoj strani mora dati razumna prilika da prezentira svoj slučaj, uključujući i svoje obveze, pod uvjetima koji je u znatnoj mjeri ne stavljaju u nepovoljan položaj "vis-a-vis" protustranke. Naime, neminovna je pravedna ravnoteža između strana, ali ne samo u tehničkom smislu, što opravdava razlog da se "neuka", a siromašna stranka izjednači sa strankom kojoj ne treba pravna pomoć ili sama može platiti troškove za pravnu pomoć. Pravo na pristup sudu podrazumijeva i "da su strane dovoljno obaviještene", kako bi zahtjev siromašne neuke stranke bio utemeljen. Nadalje, ovo pravo obuhvaća i mogućnost provjere odluka određenih drugih tijela.

Važno je napomenuti da je Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH organiziralo konferenciju „Ostvarivanje i zaštita ljudskih prava i sloboda, kroz zakonodavni okvir, trenutno stanje i planove institucija BiH, u oblasti ljudskih prava“, koja je održana 22. i 23. lipnja 2015. godine.

Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava je na 8. sjednici, održanoj 21.7.2015., s ciljem otklanjanja uočenih problema i poboljšanja stanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, usvojilo određene zaključke.

Zaključkom pod red.brojem 12.

„12. Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava zadužuje Ministarstvo pravde BiH da što prije, a najkasnije do prosinca 2015., posredstvom Vijeća ministara BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH dostavi Prijedlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći; „

Zbog navedenog, a u okviru reforme zakonodavstva u oblasti pravosuđa, potrebno je osigurati uvjete za kvalificirane, financijski opravdane i održive usluge besplatne pravne pomoći u građanskim predmetima za socijalno ugrožene kategorije stanovništva, koje će pružiti kvalitetni pravni stručnjaci ili odvjetnici. Pružatelji pravne pomoći su pravni subjekti i institucionalna tijela koja su nadležna da se, u skladu s odredbama procesnih zakona u Bosni i Hercegovini, mogu pojavljivati kao puni procesni opunomoćenici u svim postupcima u kojima se ostvaruje pravo na pravnu pomoć. Poboljšanje pristupa pravdi u BiH rezultat je predloženih zakonskih rješenja, a ista predstavljaju daljnji korak i novu kvalitetu u razvoju i jamstvu jačanja vladavine prava.

IV - USKLADENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Europski standardi zahtijevaju da svaki čovjek, tijekom odlučivanja o njegovom građanskom pravu i obvezi, ima pravo na pravedno suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim zakonom uspostavljenim sudom. Članak 6. EKLJP jamči pravo na pravedno suđenje, ali ne propisuje pravila, odnosno ona se trebaju regulirati prvenstveno domaćim zakonom.

Međutim, u skladu s praksom Suda iz Strasbourga, koji se poziva na članak 6. EKLJP, posebno se jamči pravo na besplatnu pravnu pomoć, ali tijela Konvencije ističu da efikasno pravo na pristup sudu može zahtijevati dodjelu pravne pomoći koju je potrebno ugraditi u državno zakonodavstvo.

Odredbe Konvencije reguliraju oblast "prava na pravedno suđenje" i "jednak pristup pravdi", što obvezuje sve države članice, ali svaka od njih individualno uređuje ovu oblast na način koji odgovara njezinom ustavnom sustavu, državnoj strukturi i sl.

V - PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURAVANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provedba ovog zakona osigurana je kroz već formirana nadležna tijela na entitetskoj, županijskoj i razini Brčko Distrikta, kao i tijela koje se uspostavlja ovim zakonom za pružanje pravne pomoći, u skladu s ovim zakonom, na razini Bosne i Hercegovine. Dakle, ovim zakonom se uspostavlja tijelo čije se nadležnosti sastoje u obvezi pružanja pravne pomoći korisnicima u opsegu i oblicima predviđenim zakonom.

Pravna pomoć je osobno pravo i vrijedi samo za stranku kojoj je priznato i samo za postupak koji je priznat. Pravo na pravnu pomoć nije konačno, čime bi u cijelosti stranka bila oslobođena obveza, jer se predviđaju i izuzeci kada je stranka dužna nadoknaditi troškove. Besplatnu pravnu pomoć može dobiti samo fizička, a ne i pravna osoba. Ovo pravo mogu ostvariti stranke koje bi plaćanjem ovakvih usluga znatno umanjile sredstva iz kojih se izdržava stranka i članovi njezine obitelji.

U prijedlogu zakona određen je pojam i pravni status osoba prema kojima postoji obveza države i definirana stručna pomoć koja će se pružiti nakon brižljive ocjene okolnosti iz kojih proizlazi pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Dakle, provođenje besplatne pravne pomoći osigurano je kroz već uspostavljene centre ili urede na razini entiteta, županija ili Brčko Distrikta, a provođenje ovog zakona povjereno je Uredu za besplatnu pravnu pomoć Bosne i Hercegovine.

VI - KONZULTACIJE

Sličan zakon usvojen je u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj i većini županija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Osnovan je Ured za pravnu pomoć Brčko Distrikta BiH, kao i u županijama, a u Republici Srpskoj je osnovan Centar i područni uredi pri svakom okružnom sudu, u skladu s praksom i standardima mnogih europskih zemalja kao i praksom zemalja i standardima u zemljama okruženja. U pronalaženju i usuglašavanju najpovoljnijih zakonskih rješenja sudjelovali su predstavnici izvršne vlasti svih razina u Bosni i Hercegovini, a veliku kako savjetodavnu tako i tehničku potporu pružili su predstavnici međunarodnih organizacija te predstavnici nevladinog sektora.

Podsjećamo da je Nacrt zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u obliku tzv. Okvirnog zakona više puta upućivan u parlamentarnu proceduru, ali nije dobio podršku upravo iz razloga što je ova oblast riješena i dala rezultate kako na entitetskom/ županijskom, odnosno razini Brčko Distrikta.

Činjenica da su Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i veći broj županija donijeli svoje zakone o uspostavljanju sustava besplatne pravne pomoći, ukazuje na prazninu i potrebu rješavanja ovog pitanja, odnosno nužnost uspostavljanja i pružanja besplatne pravne pomoći pred tijelima i institucijama na državnoj razini

Radi pripreme ovog Nacrta zakona ministar pravde Bosne i Hercegovine formirao je Radnu skupinu u kojoj su sudjelovali predstavnici entitetskih ministarstava pravde i Pravosudnog povjerenstva Brčko distrikta, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, te Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine -Služba za poslove sa strancima, koji su kroz dosadašnja iskustva i praksu u dugogodišnjem pružanju besplatne pravne pomoći dali doprinos da se usuglase ključna pitanja na koja sam Zakon treba dati odgovor. Naime, Radna skupina se prilikom utvrđivanja i definiranja odredaba Zakona vodila sljedećim pitanjima:

- da se osigura neovisnost pružatelja besplatne pravne pomoći;
- da se prilikom odlučivanja o pravu na pravnu pomoć ne komplicira i formalizira samo odobravanje, nego da ono bude što jednostavnije;
- da se vodi potreba o zaštiti načela jednakosti strana u postupku;
- da se vodi briga o samoj složenosti pravne oblasti u kojoj se pruža besplatna pravna pomoć;
- da su svima pod jednakim uvjetima dostupne osnovne informacije o pravima i obvezama i pravni savjeti.

Također Nacrt zakona omogućava ravnopravno pružanje besplatne pravne pomoći udrugama koje su registrirane za to.

Prilikom izrade Nacrta zakona cijenila se praksa i provedba zakona entiteta, županija kao i Brčko Distrikta BiH, te su članovi Radne skupine u potpunosti suglasni da je opravdano predloženo rješenje, kojim se rješava pitanje pružanja besplatne pravne pomoći pred tijelima i institucijama na razini Bosne i Hercegovine.

Na Nacrt zakona mišljenje bez primjedbi su dali: Ured za zakonodavstvo, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Direkcija za europske integracije i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Sugestija Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća u vezi članka 16. stavak (2) kojom su taksativno nabrojeni akti kojim se dokazuje status osobe iz članka 15. stavak (1) ovog Nacrta je opravdana, jer taksativno nabrojanje može imati nedostatke, pa je u skladu primjedbe ovaj stavak brisan. Primjedba Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća kojom se dovodi u vezu isključiva nadležnost odvjetnika da postupaju u postupku po reviziji u skladu s člankom 241b. Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine je neopravdana i nije prihvaćena. Nesporno je da spomenuti članak 241b. propisuje da „U postupku po reviziji stranku mora zastupati odvjetnik, osim ako je sama stranka odvjetnik.“, međutim, kako je revizija izvanredni pravni lijek, ovo je riješeno člankom 24. stavak (6) ovog zakona kojim je propisano da „Za postupke po iz izvanrednim pravnim lijekovima pred domaćim tijelima a, za postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini, postupke pred Europskim sudom za ljudska prava i pred drugim međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava na temelju zahtjeva stranke donosi se posebno rješenje.“

Prilog Nacrtu zakona su pribavljena mišljenja.

VII - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Donošenje i primjena ovog zakona ne zahtijeva izmjene postojećih propisa. S obzirom na to da su Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i veći broj županija donijeli svoje zakone o uspostavljanju sustava besplatne pravne pomoći, koji nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona, svoje propise treba donijeti Federacija Bosne i Hercegovine, odnosno županije u Federaciji Bosne i Hercegovine koje iste nisu donijeli.

VIII - FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROPISA

Ovim zakonom je propisano da se sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći osiguravaju u proračunu Bosne i Hercegovine. Zakonom je predviđeno da službenici Ureda za pravnu pomoć Bosne i Hercegovine imaju pravo sukladno odredbama ovog zakona pružiti

svaki oblik pravne pomoći, osim zastupanja pred Sudom Bosne i Hercegovine i zastupanja u prekograničnim sporovima. Način organiziranja pružanja pravne pomoći, broj zaposlenih i unutarnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Uredu bit će utvrđena pravilnikom Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Naime, cijenili su se akti o uspostavljanju Ureda za pravnu pomoć u Brčko Distriktu, koji zastupa osobe slabijeg imovnog stanja. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine planiralo je kroz unutarnju organizaciju riješiti ovo pitanje i to bez novog dodatnog zapošljavanja, odnosno, nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine, u skladu s Nacrtom zakonom, je Ured za besplatnu pravnu pomoć Bosne i Hercegovine koji je u sastavu Ministarstva pravde. Dakle, Ured će biti kadrovski popunjen iz reda zaposlenih u Ministarstvu pravde, te time neće biti potrebno kako novo zapošljavanje, tako ni osiguravanje prostora, opreme i drugih sredstava za rad.

Nadalje, Ured će, nakon što odobri pomoć, sukladno odredbama nacрта izdati Nalog kojim se određuje vrsta i oblik pomoći koji se odobravaju i u kome navodi odvjetnika koji će pružiti pravnu pomoć. Ured će nakon pružene pravne pomoći izvršiti obračun i isplatu ukupnih troškova pravne pomoći. Važno je napomenuti da pružanje besplatne pravne pomoći putem odvjetnika neće dodatno opteretiti proračun Bosne i Hercegovine. Naime, u proračunu su već predviđena ova sredstva i isplaćuju se putem Suda u skladu s člankom 46. (postavljanje branitelja zbog slabog imovnog stanja) Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine. Ovim člankom je propisano da "Kada ne postoje uvjeti za obveznu obranu, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom, će se, na njegov zahtjev, postaviti branitelj, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove obrane." Dakle, ova sredstva se isplaćuju iz proračuna Bosne i Hercegovine. Nadalje, vid obrane predviđen ovim zakonom može dovesti i do ušteda sredstava jer će se obračun troškova zastupanja vršiti po tarifi koju na prijedlog ministra pravde donese Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, odnosno bit će predviđena posebna tarifa i to niža od odvjetničke tarife.

Dakle, za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva, a određene uštede u proračunu Bosne i Hercegovine se mogu postići, te će biti precizirane nakon što u skladu s ovim zakonom Vijeće ministara utvrdi visinu tarife za članove odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini koji budu (prijave se) na listi pružatelja besplatne pravne pomoći za zastupanja u kaznenim postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine i prekograničnim sporovima.

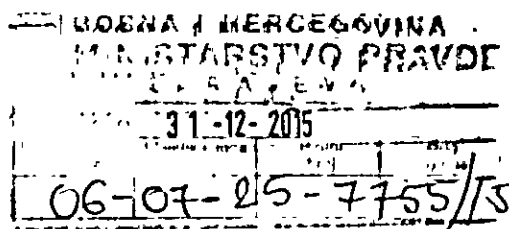
Čini se važnim istaknuti da je UNDP dao veliku podršku u vezi uspostave besplatne pravne pomoći u Bosni i Hercegovini i to putem renoviranja prostora za urede u entitetima, odnosno županijama, nabavu potrebne opreme, organiziranja edukacije za pružatelje besplatne pravne pomoći..., te je iskazana podrška i pomoć u provođenju ovog zakona kroz potpisani memorandum s Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine.

Broj: 03/A-06-2-NH-1765-2/15
Sarajevo: 29. decembar 2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE

Trg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

06
31.12.15
b

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Nacrta zakona o pružanju besplatne pravne pomoći s *acquis-em*

Veza: Vaš akt broj: 06-07-25-7755/15 od 23. decembra 2015. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 103/09), člana 6. Odluke o Direkciji za evropske integracije («Službeni glasnik BiH», broj 41/03) i Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH s pravnom tečevinom Evropske unije («Službeni glasnik BiH», broj 23/11), Direkcija za evropske integracije daje sljedeće:

M I Š L J E N J E

Nacrtom zakona o pružanju besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: Nacrt zakona) propisuju se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, korisnici i pružatelji besplatne pravne pomoći, uslovi i način ostvarivanja besplatne pravne pomoći, finansiranje i kontrola kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći te nadzor nad provođenjem zakona.

Analizom sekundarnih izvora prava Evropske unije utvrđeno je da izuzev Direktive Vijeća 2003/8/EZ od 27. januara 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima, ne postoje sekundarni izvori prava Evropske unije na koje bi se moglo referirati. Obzirom da se članom 46. Nacrta zakona uređuje pitanje dodjeljivanja besplatne pravne pomoći u prekograničnim sporovima, Direkcija za evropske integracije sugeriše da se prilikom budućeg uređivanja ove oblasti odredbe navedene Direktive uzmu u obzir.

Podsjećamo, da je Bosna i Hercegovina potpisivanjem i stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju obavezna da usklađuje postojeće i buduće zakonodavstvo sa *acquis-em*.

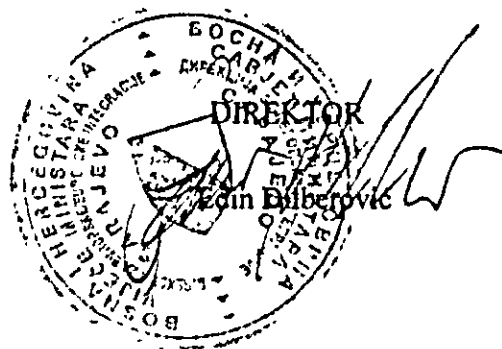
Značajnu ulogu u regulisanju ove oblasti ima i Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koju je Bosna i Hercegovina ratificirala, a Ustav Bosne i Hercegovine u članu II je proglašava izravno primjenjivom. Članom 6. stav (3) Konvencije uvrđeno je pravo da ukoliko optuženi nema dovoljno sredstava platiti pravnu pomoć, te kada to nalažu interesi pravde, optuženom mora biti osigurana besplatna pravna pomoć.

Također, sljedeće preporuke i rezolucije imaju značajnu ulogu u regulisanju ove oblasti:

- Rezolucija Odbora ministara Vijeća Evrope (78) 8 o besplatnoj pravnoj pomoći i savjetovanju;
- Rezolucija Odbora ministara Vijeća Evrope (76) 5 o pravnoj pomoći u građanskim, upravnim i trgovačkim stvarima.

Direkcija za evropske integracije Vam stoji na raspolaganju, u okviru svojih nadležnosti, u domenu usklađivanja budućeg zakonodavstva sa odredbama *acquis*-a.

S poštovanjem,

06
26/1/16

На основу члана 17. тачка 28. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр: 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) разматрајући Нацрт закона о пружању бесплатне правне помоћи, достављен од стране Министарства правде Босне и Херцеговине, актом број: 06-07-25-7755/15, Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 20. јануара 2016. године, дао следеће

МИШЉЕЊЕ
на Нацрт закона о пружању бесплатне правне помоћи

I Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) констатује да је материја садржана у предложеном тексту Нацрта закона о пружању бесплатне правне помоћи (у даљем тексту: Нацрт закона) од утицаја на правосуђе Босне и Херцеговине, у смислу члана 17. тачка 28. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, те стога даје мишљење како слиједи.

II Имајући у виду циљ законодавне иницијативе и садржај предложених рјешења Савјет је сагласан са Нацртом закона о пружању бесплатне правне помоћи, уз коментаре изложене у тачкама III и IV овог мишљења.

III У члану 16. став (2) Нацрта закона, који регулише доказивање статуса на основу којег се остварује право на бесплатну правну помоћ, наводе се и документи који немају логичну везу са статусним категоријама из члана 15. став (1), те је у том смислу потребно извршити корекцију ове одредбе.

IV У односу на члан 31. Нацрта закона, а у вези са чланом 25. Нацрта закона, Савјет је мишљења да је потребно на прецизнији начин дефинисати које облике бесплатне правне помоћи могу пружати поједине категорије пружатеља бесплатне правне помоћи.

Наиме, из предложених чланова 25. и 26. Нацрта закона може се извести закључак да је пружање бесплатне правне помоћи од стране адвоката са листе пружатеља бесплатне правне помоћи ограничено на заступање у кривичном поступку. Уколико такав закључак одговара интенцији обрађивача закона, онда је потребно извршити усклађивање у члану 31. Нацрта закона, на начин да се и у овим одредбама, које регулишу пружатеље бесплатне правне помоћи, јасно пропише такво ограничење. С тим у вези Савјет наглашава да би се у том случају онемогућило пружање бесплатне правне помоћи у поступку ро ревизији, имајући у виду одредбу члана 241б. Закона о парничном поступку пред Судом БиХ, према којој у овом поступку странку може заступати само адвокат.

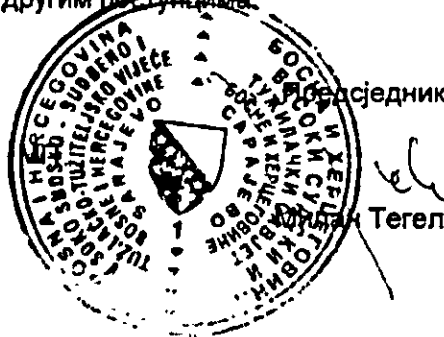
С друге стране, уколико интенција обрађивача закона није да се ангажман адвоката са листе пружатеља бесплатне правне помоћи веже искључиво за кривични поступак, онда је потребно у Нацрту закона предвидјети одредбе о начину ангажмана адвоката и утврђивања њихових трошкова и у другим поступцима.

Број: 08-02-1-283-1/2016

Датум: 21. јануар 2016. године

Достављено:

- Министарство правде БиХ;
- а/а.

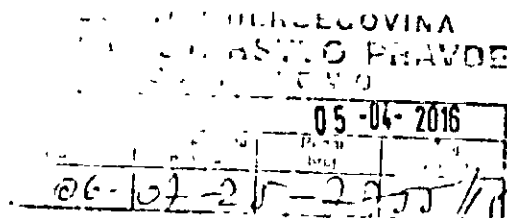
Предсједник
Тегелтија

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj: 05-02-2-10248-2/15
Sarajevo, 15.2.2016. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo pravde

Predmet: Mišljenje na nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći.

Veza: Vaš akt broj: 06-07-25-7755/15 od 23.12.2015. godine

Vezano za vaš dopis, broj naveden u vezi, a kojim se traži Mišljenje na nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, sukladno odredbama članka 31. stavak (1) točka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), dajemo

MIŠLJENJE

1. Aktom navedenim u vezi Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine dostavilo je nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći kojim se propisuju oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, subjekti za pružanje i korisnici besplatne pravne pomoći, uvjeti i način za ostvarivanje, financiranje i kontrola pružanja besplatne pravne pomoći, pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine kao i nadzor nad provedbom ovog zakona.
2. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine je razmotrilo predmetni akt i obrazloženje dostavljeno u prilogu akta navedenog u vezi, u kojem je obrađen ustavno - pravni osnov, razlozi za donošenje Zakona, način izvršenja zakona, te pod VII- Potrebna financijska sredstva za provođenje propisa, gdje je konstatovano da *je ovim zakonom propisano da se sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći osiguravaju u proračunu Bosne i Hercegovine. Zakonom je predviđeno da službenici Ureda za pravnu pomoć Bosne i Hercegovine imaju pravo sukladno odredbama ovog Zakona pruži svaki oblik pravne pomoći, osim zastupanja pred Sudom Bosne i Hercegovine i zastupanja u prekograničnim sporovima, a način organiziranja pružanja pravne pomoći, broj uposlenih i unutarnji ustroj i sistematizacija bit će utvrđeni pravilnikom Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Ured će biti kadrovski popunjen iz reda uposlenih u Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, te time neće biti potrebno kako novo upošljavanje tako ni osiguranje prostora, opreme i drugih sredstava. Nadalje, navodi se u Obrazloženju, Ured će, nakon što odobri pomoć sukladno odredbama nacrtu izdati Nalog kojim se određuje vrstu i oblik pomoći koji se odobravaju i u kome navodi odvjetnika koji će pružiti pravnu pomoć, koji će nakon pružene pravne pomoći izvršiti obračun i isplatu ukupnih troškova pravne pomoći, a važno je napomenuti da angažiranje odvjetnika neće dodatno opteretiti proračun Bosne i Hercegovine budući da su ova sredstva i isplaćuju se putem Suda Bosne i Hercegovine sukladno članku 46. Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine . Osim toga, u Obrazloženju je navedeno da za provedbu zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva, te da se mogu postići i određene uštede u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine Bosne i Hercegovine koje će se precizirati sukladno predmetnom Zakonu, a nakon što Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrdi visinu tarife za članove odvjetničkih komora koji budu na listi pružatelja usluga besplatne pravne pomoći za zastupanja u kaznenim stvarima pred Sudom Bosne i Hercegovine i prekograničnim sporovima.*
3. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine je razmotrilo nacrt Zakona o pružanju

besplatne pravne pomoći, te na temelju konstatiranog u točki 2. ovog Mišljenja, da za provedbu Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine daje pozitivno mišljenje na nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći.

S poštovanjem,

DOSTAVITI:

- Naslovu
- Sektor za proračun institucija Bosne i Hercegovine
- a/a

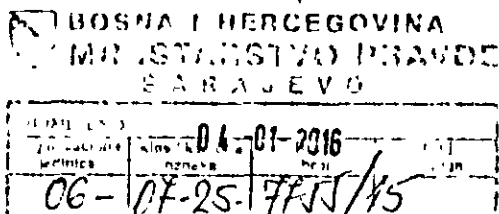

Broj: 01-02-1-959/15
Sarajevo, 30.12.2015.godine
(LSH)

MINISTARSTVO PRAVDE

SARAJEVO

06
04.01.16.

PREDMET: Mišljenje o Nacrtu zakona o pružanju besplatne pravne pomoći

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, razmotrio je Nacrt zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, i na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje

MIŠLJENJE

Ustavni osnov za donošenje predmetnog Zakona sadržan je u članu IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu.

Cilj Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći je da se svakom građaninu osigura djelotvoran i jednak pristup pravdi u postupku pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine pred kojim se ostvaruju i štite pojedinačna prava, obaveze i interesi.

Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičke osobe na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred Sudom Bosne i Hercegovine, tijelima uprave i drugim tijelima Bosne i Hercegovine, a čiji troškovi u cjelosti ili djelimično padaju na teret Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Odredbom člana 6. stav 3. tačka c) Evropske konvencije o ljudskim pravima određeno je da pravna pomoć optuženom bude osigurana besplatno, ukoliko on nema dovoljno sredstava da je plati i kada interesi pravde to zahtijevaju. Prvi uslov je da optuženi nema sredstava da plati branitelja, a drugi da interesi pravde to zahtijevaju. Član 6. Konvencije osigurava pravo na pravedno suđenje, ali ne propisuje pravila, odnosno ona se trebaju regulirati prvenstveno domaćim zakonom. Odredbe Konvencije reguliraju oblast „prava na pravedno suđenje“ i „jednak pristup pravdi“, što obavezuje sve države članice, ali svaka od njih individualno uređuje ovu oblast na način koji odgovara njenom ustavnom sistemu, državnoj strukturi i sl.

Razvijanje sistema i strukture održivog pravnog savjetovanja i besplatne pravne pomoći u građanskim stvarima u Bosni i Hercegovini s odgovarajućim prijedlogom zakonskog

rješenja u ovoj oblasti postavljen je kao jedan od zahtjeva Vijeća Evrope i obaveza koju je Bosna i Hercegovina prihvatila kao nužnu u oblasti reforme pravosuđa. U okviru reforme zakonodavstva u oblasti pravosuđa, potrebno je osigurati uslove za kvalificirane, finansijski opravdane i održive usluge besplatne pravne pomoći u građanskim predmetima za socijalno ugrožene kategorije stanovništva, koje će pružiti kvalitetni pravni stručnjaci ili odvjetnici. Pružitelji pravne pomoći su pravni subjekti i institucionalna tijela koja su nadležna da se, u skladu sa odredbama procesnih zakona u Bosni i Hercegovini, mogu pojavljivati kao puni procesni opunomoćenici u svim postupcima u kojima se ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je u cilju pripreme Nacrta zakona o pružanju besplatne pravne pomoći formiralo Radnu grupu u kojoj su učestvovali predstavnici entitetskih ministarstava pravde i Brčko Distrikta, koji su kroz dosadašnja iskustva i praksu u dugogodišnjem pružanju besplatne pravne pomoći dali doprinos da se usaglasе ključna pitanja:

- da se osigura nezavisnost pružitelja besplatne pravne pomoći;
- da se prilikom odlučivanja o pravu na pravnu pomoć ne komplicira i formalizira samo odobravanje, nego da bude što jednostavnije;
- da se vodi računa o potrebi zaštite principa jednakosti strana u postupku;
- da se vodi briga o samoj složenosti pravne oblasti u kojoj se pruža besplatna pravna pomoć;
- da su svima pod jednakim uslovima dostupne osnovne informacije o pravima i obavezama i pravni savjeti.

Zakonom o pružanju besplatne pravne pomoći je predviđeno da službenici Ureda za pravnu pomoć Bosne i Hercegovine imaju pravo u skladu sa odredbama ovog zakona pružiti svaki oblik pravne pomoći, osim zastupanja pred Sudom Bosne i Hercegovine i zastupanja u prekograničnim sporovima. Ured za besplatnu pravnu pomoć je u sastavu Ministarstva pravde BiH, i kadrovski će se popuniti iz reda zaposlenih u Ministarstvu pravde, te neće biti novog upošljavanja, niti potrebe za dodatnim obezbjeđenjem prostora, opreme i drugih sredstava za rad.

Nacrt zakona o pružanju besplatne pravne pomoći pripremljen je uz konsultacije sa predstavnicima entitetskih ministarstava pravde i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Na dostavljeni tekst Nacrta zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, Ured za zakonodavstvo nema sugestija.

Nacrt zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, uz pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija i trezora, uputi u dalju proceduru.

BOŠNIA - BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE
URED ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ
DIREKTOR
Dragan Podinč
[Signature]

5

BOSNA I HERCEGOVINA

*Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Ministry for human rights and refugees*

Broj: 07-02-1-3046/15
Sarajevo, 28.12..2015.god.

VRLO HITNO!!!

**MINISTARSTVO PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

n/r gosp. Josipa Grubeše, ministra

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO**

DNO 04-01-2016			
Organizaciona jedinica	Naziv jedinice	Redni broj	Str.
06	07-25-7755/15		30

PREDMET: Nacrt zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, mišljenje- dostavlja se

VEZA: Vaš akt broj 06-07-25-7755/15 od 25.12.2015.godine.

Poštovani,

u prilogu dopisa u skladu sa članom 12. Zakona o ministarstvima Bosne i Hercegovine i članom 31. Poslovnika o radu Vijeća ministra Bosne i Hercegovine, dostavljamo Vam, na nadležno postupanje, mišljenje Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine o usklađenosti Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći sa Zakonom o zabrani diskriminacije, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i drugim međunarodnim ugovorima multilateralnog karaktera iz oblasti ljudskih prava koje je Bosna i Hercegovina potpisala, ratifikovala ili preuzela sukcesijom kako slijedi:

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 31.stav 1. tačka c.) Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), na Nacrt zakona o pružanju besplatne pravne pomoći daje slijedeće:

MIŠLJENJE

Mišljenja smo da će usvajanje Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći doprinjeti učinkovitoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama koja je sastavni dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine i ima prioritet u primjeni nad domaćim pozitivno-pravnim propisima (tzv. načelo supremacija u primjeni), a čijim odredbama se predviđa uvođenje mjera u cilju osiguranja većeg stepena zaštite egzistencijalnih ljudskih prava samim tim i provođenja zaštite prava na život i ljudsko dostojanstvo zagaranatovanog u međunarodnim ugovorima iz oblasti ljudskih prava.

U tom smislu je i članu 6 stav 3 tačka c) Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama predviđeno da pravna pomoć bude osigurana ne samo kad optuženi nema sredstava da plati branitelja već i kiada interesi pravde to zahtjevaju.

Ustav Bosne i Hercegovine garantuje pravo na pravično suđenje kako u krivičnim tako i u građanskim stvarima i jednak pristup pravdi za sve građane bez diskriminacije, te je potrebno donošenje zakona kojim bi bila osigurana besplatna pravna pomoć i u građanskim stvarima iz razloga što ista u Bosni i Hercegovini gotovo da ne postoji i svedena je na najmanju moguću mjeru.

Dakle, donošenjem Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći spriječila bi se eventualna diskriminacija između pružanja iste socijalno ugroženim strankama u krivičnim i građanskim stvarima, te bi pomenuti zakon na taj način bio usklađen i sa Zakonom o zabrani diskriminacije i sa Međunarodnom konvencijom o sprječavanju rasne i svih vidova diskriminacije (CERD).

Naime, navedeni zakon je u potpunosti usklađen sa članom 14. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama kao i Protokolom 12 uz istu (zabrana diskriminacije), te UN konvencijom o zabrani rasne i svih oblika diskriminacije.

Napominjemo, da predloženi Nacrt zakona nije u suprotnosti sa odredbama kako Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (koja čini sastavni dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, budući da je ista inkorporirana u Ustav BiH) tako i drugih međunarodnih ugovora multilateralnog karaktera (konvencija, povelja, paktova i sl.) iz nadležnosti rada ovog ministarstva, a prvenstveno Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

S tim u vezi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u potpunosti podržava donošenje Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, kao rezultat politike Bosne i Hercegovine na jačanju opšte sigurnosti građana kako u krivičnim tako i parničnim i upravnim postupcima.

Donošenjem Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojim se predviđa omogućavanje pružanja besplatne pravne pomoći strankama koje prema svom imovinskom stanju ne mogu snositi troškove zastupanja Bosna i Hercegovina je pokazala jasno opredjeljenje za davanje doprinosa zadovoljenju interesa pravde i u parničnim postupcima.

S poštovanjem,

The stamp is circular with the text "Bosna i Hercegovina" and "Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice" around the perimeter. In the center, it says "MINISTARSTVO".
MINISTARSTVO
Semiha Borovac
[Signature]